

Översiktsplan för Grästorps kommun

Samrådsredogörelse

Hur samrådet har bedrivits

Samråd om förslag till översiktsplan för Grästorps kommun har genomförts i enlighet med 3 kap. 9 § Plan- och bygglagen (2010:900). Planhandlingarna har varit på samråd under tiden 2015-04-01 till 2015-05-31. Annonsering om samrådet har skett i Nya Lidköpings tidning. Handlingarna har även funnits på utställning i Kulturhuset och på medborgarkontoret i kommunens hus samt på kommunens hemsida.

Ett samrådsmöte med allmänheten hölls den 8 april i Grästorps konserthus. Som en del av Grästorps kulturvecka hölls det även ett föredrag den 5 maj i kulturhuset om hur orten vuxit fram, det mötet berörde också översiktsplanen. Under hösten 2015 följdes samrådet upp med dialogmöten den 5 oktober och 4 november för berörda gällande två av de frågor där synpunkter inkommit i samrådet gällande Tengene och Grästorps tätort.

Kort om processen

Förslaget till ny översiktsplan har tagits fram av förtroendevalda politiker i samverkan med kommunens tjänstemän med bistånd av Rådhuset Arkitekter AB som konsult. I samrådsskedet har alla invånare möjlighet att tycka till om och lämna förslag till förändringar av förslaget. Målet är att gemensamt forma en översiktsplan som visar vägen för en positiv utveckling av Grästorps kommun de kommande 20 åren.

Sammanfattning

Under samrådet har det inkommit totalt 49 yttranden från myndigheter, föreningar, kommuner och privatpersoner. Inkomna yttranden berör ett flertal olika ämnesområden, bland annat trafik och infrastruktur, exploatering av grönområden och säkerhetsfrågor gällande geoteknik och översvämning.

Länsstyrelsen ställer sig generellt positiva till översiktsplanen men önskar vissa kompletteringar inför det fortsatta planarbetet. Kompletteringar gäller bland annat översvämningsfrågor och social hållbarhet. Myndigheten anser att flera val behöver motiveras bättre, däribland exploatering på jordbruksmark samt föreslagen sträckning för omledningen av tung trafik förbi Grästorps tätort.

Statens Geotekniska Institut efterfrågar en mer heltäckande analys över hur hänsyn har tagits till geoförhållandena och rekommenderar att en strategi upprättas i samband med översiktsplanen kring hur geotekniska säkerhetsfrågor klarläggs i kommande detaljplanläggning.

Naturskyddsföreningen motsätter sig en besöksanläggning på Hunneberg och Länsstyrelsen poängterar att det inte går att utesluta att den kan innebära skada på riksintresset.

Närliggande kommuner har inte lämnat några synpunkter eller invändningar mot översiktsplanen och ställer sig generellt positiva till att förbättra kommunikationen kommunerna sinsemellan.

Många yttranden från privatpersoner har generellt en positiv inställning till förbättrade kommunikationer, både inom Grästorp kommun och till grannkommuner. Dock efterfrågas det i fyra yttranden fler cykel- och gångvägar, dels längs med väg 47, dels generellt i kommunen för att få ett mer heltäckande nät.

Flera yttranden, 14 stycken uttrycker sitt missnöje över en exploatering av område 3, Österbergs kulle. Detta med anledning av att naturmiljön anses värdefull där och nyttjas av många invånare. Det finns även flera synpunkter på att höghus i Grästorp skulle komma att påverka landskapsbilden negativt.

Det har även inkommit yttranden från privatpersoner som motsätter sig omledningen av tung trafik längs med Östra vägen och som uttrycker oro över trafiksäkerheten och buller från vägen.

Innehåll	Sidnr
Statliga myndigheter, verk, bolag m.fl.	5
Politiska partier	16
Grannkommuner	17
Föreningar	18
Privatpersoner	20

Statliga myndigheter, verk, bolag m.fl.

Kommentar

1. Länsstyrelsen, 2015-06-12

Inledning

Grästorps kommun har överlämnat planförslaget till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL).

Enligt 3 kap. 10 § PBL ska Länsstyrelsen under samrådet särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

En översiktsplan som vunnit laga kraft är vägledande för kommande beslut. För att den ska kunna vara vägledande i alla delar, är det viktigt att kommunen och staten är överens om sådant som berör statliga intressen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram en ny översiktsplan för samråd. Översiktsplanen tar, på ett tydligt sätt, avstamp i fyra strategier sammanfattade i en övergripande målbild. Planen är gedigen. De flesta frågor behandlas utförligt och väl i planen.

Beträffande de frågor som Länsstyrelsen under samrådet särskilt beaktar vill Länsstyrelsen poängtera att det utifrån nu kända förutsättningar inte går att utesluta att en besöksanläggning med boende på Hunneberg kan innebära påtaglig skada på riksintresse.

1:1 Se under respektive delrubrik för kommentarer till det som står i sammanfattningen.

1:2 Se under rubriken (1:10) Riksintressen.../Riksintresse för naturvård och friluftsliv (3 kap. § 6 Miljöbalken (MB)) och rörligt friluftsliv (4 kap. § 2 MB).

Vidare kan Länsstyrelsen inte godta en generellt antagen dimensionerande nivå för Dättern som baserar sig på förhållanden som gäller för Lidköping, om det inte visas att det är troligt och sannolikt att samma förhållanden gäller på båda platserna.

Vad gäller riksintresset för totalförsvaret är det framförallt uppförandet av höga objekt som kan ge påtaglig skada på riksintresset. En stor del av kommunen berörs av stoppområde för uppförandet av höga objekt. Redovisningen av riksintressen i översiktsplanen måste kompletteras med influensområdet för väderstationen i Vara. Översiktsplanen behöver också förtydligas och infoga en upplysning om vad som gäller för krav på bygglov inom Försvarsmaktens influensområden.

I Salstad föreslås bostäder nära järnvägen. Kommunen behöver visa att det är lämpligt med bostäder där, sett till närhet till järnvägen och trafikbuller.

Översiktsplanen behöver bättre redogöra för, och ta hänsyn till, hur de geotekniska frågeställningarna påverkat val av framtida markanvändning.

I översiktsplanen beskrivs jordbrukets betydelse för kommunen, men kommunen behöver komplettera översiktsplanen med tydliga motiveringar till varför exploatering måste ske på jordbruksmark.

Motiveringen till vald sträckning av förbifart Grästorp bör motiveras bättre.

Kopplingen till relevanta nationella mål, planer och program kan utvecklas. Det gäller till exempel mål inom social hållbarhet.

Riksintressen, MKN, LIS, mellankommunala frågor samt hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion

Riksintressen

Områden av riksintresse ingår i miljöbalkens grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden och ska enligt plan- och bygglagen anges i översiktsplanen. Av översiktsplanen ska också framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Tanken med riksintressen är att visa på områden som är särskilt viktiga för en viss mark- eller vattenanvändning från allmän synpunkt. Områdena ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdets värde eller försvåra utnyttjandet av det aktuella intresset.

1:3 Se under rubriken (1:15) Riksintressen.../Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

1:4 Se under rubriken (2:1-2:4) Riksintressen.../Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. § 9 MB)

1:5 Se under rubriken (1:20) Riksintressen.../Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion/Trafikbuller

1:6 Se under rubriken (3:3-3:4) Riksintressen.../Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion/ Erosion, ras och skred

1:7 Se under rubriken (1:26) Övriga allmänna intressen/ Jordbruk och skogsbruk vattenbruk

1:8 Se under rubriken (1:27) Övriga allmänna intressen/ Trafik

1:9 Se under rubriken (1:23) Riksintressen.../Nationella och regionala mål, planer och program

Riksintresse för naturvård och friluftsliv (3 kap. § 6 Miljöbalken (MB)) och rörligt friluftsliv (4 kap. § 2 MB)

Vad gäller föreslagen besöksanläggning med tillhörande boende på Hunneberg kan Länsstyrelsen utifrån nu kända förutsättningar inte utesluta påtaglig skada på riksintressen. Prövningen är oerhört restriktiv när det gäller ny byggnation på Hunneberg. Det råder flera områdesskydd och det förekommer skyddsvärda arter i området som starkt kan påverkas av turismanläggningar.¹

Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. § 9 MB)

Vad gäller riksintresset för totalförsvaret är det framförallt uppförandet av höga objekt som kan ge påtaglig skada på riksintresset. En stor del av kommunen berörs av stoppområde för uppförandet av höga objekt.

Vad gäller redovisning av riksintressen i översiktsplanen saknas influensområdet för väderstationen i Vara. Se Försvarsmaktens yttrande, daterat 2015-05-29, för förslag till hur riksintresset för totalförsvaret kan redovisas i text och på karta.

Kommunen behöver också vara medveten om att reglerna för bygglovsbefriade åtgärder enligt 9 kap. § 4a-c inte får vidtas utan bygglov inom eller i anslutning till områden av riksintresse för totalförsvaret om det är fråga om flygplatser och övnings- eller skjutfält. Översiktsplanen behöver förtydligas och infoga en upplysning om att reglerna för bygglovsbefrielse eller inte gäller inom Försvarsmaktens influensområde och att Försvarsmaktens ska remitteras samtliga ärenden som avser någon typ av bygglovsbefriade åtgärder enligt paragraferna ovan.²

Försvarsmakten har påbörjat en ominriktning mot nationellt försvar, vilket innebär att tidigare vägnät som varit av intresse, åter ianspråkats. Det omfattar väg 44 och vissa parallella vägar. Det behöver uppmärksammas bland annat i samband med de eventuella ombyggnationer av vägar och nya pendelparkeringar.³

Influensområde för Såtenäs flygflottilj går in i Natura 2000-området för Dättern. Försvarsmaktens verksamhet som pågår

Miljökvalitetsnormer

Av översiktsplanen ska det enligt 3 kap 5 § PBL framgå hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer. Det ska framgå om det finns risk för att överskrida miljökvalitetsnormerna eller inte. Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer för luft eller vatten överträds.

¹ Se också avsnittet Kulturmiljö nedan.

² Se vidare Försvarsmaktens yttrande, daterat 2015-05-29.

³ Se vidare Försvarsmaktens yttrande, daterat 2015-05-29.

1:10 Grästorps kommun har tillsammans med grannkommunerna och länsstyrelsen ett pågående samarbete om att utveckla besöksnäringen på Hunneberg. Kommunen är medveten om att en turistanläggning på Hunneberg skulle kunna skada riksintresset. Dock är länsstyrelsen själv inblandat i planerna kring Hunneberg och frågan bevakas därmed löpande från statligt håll. Resultatet av samarbetsprojektet kommer styra utvecklingen. Kommunen anser dock att det är lämpligt att använda delar av Hunnebergs markområden för en turistanläggning.

1:11 Se Försvarsmaktens yttrande (2) för kommentar.

1:12: Noteras

Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen

I och med de nya strandskyddsbestämmelserna har kommunen nu möjlighet att i översiktsplanen peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, så kallade LIS-områden. Syftet med bestämmelsen är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång på strandområden och där viss byggnation kan tillåtas utan att strandskyddets långsiktiga syften åsidosätts. Kommunen har pekat ut områden i Tengene som kan bli aktuella för LIS. Länsstyrelsen bedömer att områdena som pekas ut för LIS kan vara lämpliga för detta.

Mellankommunala frågor

Översiktsplanen är ett instrument som ska möjliggöra en kommunal planering ur ett regionalt perspektiv. Den ska vägleda en planering som är gränsöverskridande eftersom kommunen kontinuerligt påverkas och påverkas av sina grannkommuner. Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Två viktiga mellankommunala frågor som dock kan belysas mer i översiktsplanen är utvecklingen av Kinnekullebanan och erfarenheter från arbetet med en strukturbild för Skaraborg. Frågan kring föreslagna besöksanläggning med tillhörande boende på Hunneberg är också en mellankommunal fråga. Det är viktigt att belysa hur föreslagna turismsatsningar hänger samman med turismsatsningar på andra ställen på Hunneberg.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Det är viktigt att kommunen redan i tidiga skeden tar hänsyn till människors hälsa och säkerhet vid lokalisering av bebyggelse för att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Risken för olyckor, översvämning och erosion ska också beaktas.

Risken för översvämning

Grästorp har önskemål om att förhålla sig till en nivå (+46,7 meter över havet i RH00 Vänersborg) som har tillämpats i Lidköping för ett specifikt planprojekt. För Grästorp är Dättern det kritiska området beträffande översvämningens risk från Väneren. Tyvärr finns ingen beräkning av vinduppstuvningseffekten, vilket är den faktor som kan variera mellan olika platser i Väneren, för Dättern i nuläget. Det kan nämnas att den beräknade dimensionerande nivån varierar ganska mycket mellan orterna runt Väneren. Den framtida dimensionerande nivån för

1:12: Noteras

1:13 Beskrivningar av Kinnekullebanan och strukturbild Skaraborg kommer att inarbetas i planen.

1:14 Ett mellankommunalt samarbete finns etablerat kring turismen på Hunneberg. Information från detta samarbete kommer föras in i översiktsplanen. I arbetsgruppen ingår representanter från länsstyrelsen, Sveaskog, Grästorps och Vänersborgs kommun, Trollhättans stad samt Turistrådet Västsverige.

1:15 Planförslaget kommer justeras och kommunen kommer istället att förhålla sig till nivån +47,18 meter över havet (RH2000). Nivån och kunskapsunderlaget som nivån bygger på finns att hämta i rapporten "Kartering av översvämningens risker vid Väneren, Centrum för klimat och säkerhet, Karlstads Universitet, 2013:1". Den dimensionerande nivån är speci-

Lidköping beräknas till 46,86 meter medan motsvarande nivå för Vänersborg är 47,31 meter.

Därmed kan Länsstyrelsen inte godta en generellt antagen dimensionerande nivå för Dättern som baserar sig på förhållanden som gäller för Lidköping om det inte visas att det är troligt och sannolikt att samma förhållanden gäller på båda platserna. Det finns alltså ingen djupare motivering eller resonemang om varför kommunen väljer nivån för Lidköping. Närmare till hands skulle väl i så fall nivån för Vänersborg vara om kommunen vill ha ett närbeläget referensvärde att utgå ifrån, då Dättern sannolikt blir mer utsatt för vinduppstuvning än Lidköping.

Kommunen behöver redovisa några inzoomade översvämningsskarteringar för Dätternområdet med till exempel tre olika översvämningsskarteringar för att få en känsla för hur utbredningen ser ut i olika översvämningsscenarios. I planen konstateras att den allvarligaste konsekvensen för samhällsviktiga funktioner är översvämningsskarteringen på Kinnekullebanan. Kommunen behöver komplettera avsnittet om Dättern med strandängar⁴ med en sammanfattning av översvämningsskarteringen samt en beskrivning av hur översvämningsskarteringen kan hanteras, särskilt med avseende på Kinnekullebanan.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget uppmärksamma kommunen på att man har undersökt tänkbar översvämning av Vänern i området vid Flo kyrka. Detta har gjorts med underlag från översvämningarna 2000/2001. Området har laserscannats och undersökts i de gamla vattenföretagens kartor för markavvattning i området. Undersökningen visade att vid nivån +46,9 meter⁵ blir det skadlig utbredning av vatten över mark. Resultatet och rapport har överlämnats till Grästorp kommun 2005-05-03.

Farligt gods

Går det farligt gods på järnvägen? Översiktsplanen bör kompletteras med information om detta.

Erosion, ras och skred

Erosion, ras och skred är nämnda som riskfaktorer längs Mjölån och Nossan, men mer heltäckande analys saknas och hur hänsyn tagits till geoförhållanden vid utformning av översiktsplanen och val av framtida markanvändning. En strategi bör upprättas kring hur geotekniska säkerhetsfrågor klarläggs i kommande detaljplaneläggning, se också yttrande⁶ från Statens Geotekniska Institut (SGI).

fikt beräknad för Grästorps kommun och inkluderar 100-årsscenario med vinduppstuvningseffekt samt en extra säkerhetsmarginal varför den bedöms som lämplig. Nivåerna i rapporten är gjord med beräknad framtida climateffekt och ny tappningsstrategi för Vänern.

1:16 I rapporten "Kartering av översvämningsskarteringar vid Vänern, Centrum för klimat och säkerhet, Karlstads Universitet, 2013:1" finns översvämningsskarteringar för Grästorps kommun. Resultatet av dessa karteringar har inarbetats i översiktsplanen. Översiktsplanen kompletteras med inzoomade illustrationer som visar scenariet med dimensionerande nivå + vinduppstuvningseffekt. Dimensionerande nivå för Grästorp anges i rapporten till +46,87 (RH Vänersborg. (sid 10) dvs 17 centimeter över den nivå som anges vara dimensionerande för Lidköping, i rapporten angavs denna till +46,7 (RH00 Vänersborg).

1:17 Noteras.

1:18 Noteras, handlingarna kompletteras med information gällande farliga transporter.

1:19 Se SGI:s yttrande (3) för kommentar.

⁴ Del 1 av översiktsplanen.

⁵ Nivån är framtagen med en nivå om +46,2 meter med en vinduppstuvning om 0,7 meter.

⁶ Daterat 2015-05-12.

Trafikbuller

Kommunen har för avsikt att klara de riktvärden som för trafikbuller som finns. Länsstyrelsen ställer sig frågande till om tillräcklig hänsyn tagits till tågbuller, inte minst i Salstad. Där föreslås bostäder nära järnvägen. Kommunen behöver visa att det är lämpligt med bostäder där.

Vatten och avlopp

Hur ser det ut med möjligheterna för vatten- och avlopp i småorterna och de föreslagna LIS-områdena? Det behöver eventuellt utredas vidare.

Allmänt

I del 2 av översiktsplanen beskrivs planeringsförutsättningarna i kommunen. Del 2 kan bli ännu tydligare om den kompletteras med fler kartor. Det gäller till exempel avsnittet om översvämning och höga vattenstånd, dimensionerande nivån och den översiktliga stabilitetskarteringen av finkorniga jordarter. Statens Geotekniska Institut lyfter i sitt yttrande, daterat 2015-05-12, också detta som en brist i underlaget. För att förbättra delen om planeringsförutsättningarna bör det också tillkomma beskrivningar av geotekniska förhållanden samt eventuella restriktioner vid begränsad byggbarhet.⁷

Nationella och regionala mål, planer och program

Enligt 3 kap 5 § PBL ska översiktsplanen bland annat samordnas med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Nationella mål, planer och program finns i mångfald inom de flesta ämnesområden och frågan är vilka som är relevanta och av betydelse för en hållbar utveckling i kommunen.

Översiktsplanen tar på ett förtjänstfullt sätt avstamp i kommunala måldokument och i del 2 finns flera relevanta regionala mål belysta, men kopplingen till relevanta nationella mål, planer och program kan utvecklas.⁸

Övriga allmänna intressen

Social hållbarhet

Översiktsplanens strategier och huvuddrag behöver stämmas av mot olika aspekter av social hållbarhet. Grästorp nämner social hållbarhet vid ett tillfälle i sin översiktsplan men gör ingen definition av, eller analys utifrån, begreppet. En sådan analys hade sannolikt ökat möjligheten för perspektivet att vara ett genomgående tema i hela översiktsplanen, på liknande sätt som

1:20 De kompletteringsområden som ligger närmast järnvägen tas bort från förslaget för att undvika bebyggelse i bullerutsatta lägen. Texten kompletteras även med information om att buller från järnvägen kan påverka hur bebyggelse kan placeras i Salstad.

1:21 I Salstad finns kommunalt VA utbyggt. På landsbygden i övrigt pågår en utbyggnad av VA. Utbyggnaden planeras och genomförs av en vatten- och avloppsförening. Det är frivilligt att ansluta sig via förening och anslutning sker till det allmänna VA-nätet via avtal.

1:22 Gällande kommentar för det som behandlas under rubriken allmänt se under respektive rubrik eller yttrande.

1:23 En översyn kommer göras av de delar som handlar om kopplingen till relevanta nationella mål, planer och program. Grästorps kommun har också under 2015 tagit fram lokala miljömål som ska följas upp i planen.

⁷ Dessa bedömningar kan göras med hjälp av geologiska och topografiska kartor.

⁸ Se också avsnittet Social hållbarhet nedan.

exempelvis vikten av en levande landsbygd. Grästorp tar heller inte upp några av de nationella mål som har koppling till en socialt hållbar utveckling.⁹

Att lyfta social hållbarhet i planarbetet handlar också om hur befolkningsstatistiken är utformad och används. Grästorp gör en beskrivning av befolkningen utifrån storlek, ålder, boende i tätort eller landsbygd samt en enklare socioekonomisk analys. Grästorp nämner i den senare skillnaderna i utbildningsnivå mellan kvinnor och män, i övrigt saknar översiktsplanen en analys utifrån kön. En djupare kartläggning av befolkningen kan synliggöra flickor och pojkar samt kvinnor och män i processen. Det kan handla om allt från skillnader i trygghetsaspekter mellan kvinnor och män, till hur barn och unga använder, och vill kunna använda, kollektiva färdmedel.

Det framgår i översiktsplanen att Grästorps kommun har en minskande befolkning och även en relativt hög medelålder. Det framgår samtidigt att Grästorp eftersträvar en ökning av befolkningen och vill locka fler yngre familjer till kommunen. I det sammanhanget vill Länsstyrelsen lyfta invandringens betydelse för befolkningsutvecklingen både vad gäller storlek och ålder.¹⁰ Trots dess relevans görs ingen analys av invandringens betydelse i översiktsplanen. I samband med det bör nämnas att Grästorps kommun har en överenskommelse med staten genom Länsstyrelsen i Västra Götalands län om att ta emot 30 nyanlända invandrare per år men att kommunen de senaste åren inte nått upp till det mottagandet.

Sammanfattningsvis gör kommunen i sin översiktsplan vissa sociala konsekvensanalyser men det saknas en tydlig analys utifrån ett förebyggande socialt hållbarhetsperspektiv. Dessutom saknas en kartläggning och analys av befolkningens sammansättning och behov. Det är också av intresse att se hur översiktsplanen kan stödja kommunens arbete med samrådsprocesser och deltagande i planprocesser utifrån dessa perspektiv.

Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunen varje mandatperiod anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Ett fungerande boende är en mänsklig rättighet och att främja att lämpliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs är ett viktigt steg mot en hållbar samhällsutveckling. Arbetet med bostadsförsörjning bör kopplas till översiktsplaneringen eftersom det finns ömsesidiga och tydliga samband mellan dem, bland annat när det gäller att bedöma och planera för framtida utbyggnadsbehov. Statistik kring demografi och befolkningsutvecklingen är angeläget samt att planera för grupper som är särskilt utsatta på bostadsmarknaden.

1:24 Översiktsplanen ska visa på den politiska viljan kring mark- och vattenanvändningen i kommunen på en översiktlig nivå. Bostadsförsörjning, trygghetsaspekter, invandringens betydelse samt en kartläggning av befolkningens sammansättning och behov är alla åter speglingar av intressen som kan ha betydelse för hur mark- och vattenytor i kommunen används. Dessa intressen har också legat till grund för planförslaget i mer eller mindre grad. De grundläggande värderingarna som planförslaget bygger på är beskrivna under avsnittet Målbild och strategier. Inför utställningen ska konsekvensbeskrivning kompletteras, då görs en översyn av planhandlingarna kring de frågor som tas upp under rubriken Social hållbarhet.

⁹ Exempelvis de jämställdhetspolitiska, folkhälsopolitiska, funktionshinderpolitiska, integrationspolitiska, ungdomspolitiska och barnpolitiska målen.

¹⁰ 2012 utvandrade knappt 52 000 personer och drygt 100 000 invandrade. Majoriteten av invandrarna var unga, tre av fem under 30 år. Utan invandringen skulle Sveriges befolkning minska. (Statistisk årsbok 2014, SCB)

Jordbruk och skogsbruk vattenbruk

Jordbruket är enligt 3 kap. 4 § MB av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och det inte kan göras genom att annan mark tas i anspråk. För exploatering av jordbruksmark krävs det motivering både till varför det är ett väsentligt samhällsintresse och varför det inte finns alternativ lösning som är tillfredsställande.

Grästorp kommun består till stora delar av brukningsvärd jordbruksmark. I översiktsplanen beskrivs jordbrukets betydelse för kommunen, men det framgår inte i översiktsplanen hur kommunen kommit fram till att den planerade exploateringen av jordbruksmarken stämmer överens vad som står i Miljöbalken. Kommunen behöver komplettera översiktsplanen med tydliga motiveringar till exploateringarna både vad gäller samhällsintresset och bristen på alternativ.

I sammanhanget kan kommunen också reflektera över hur mycket bostäder man räknar med att reservera mark för. Är det, sett till översiktsplanens planeringshorisont, nödvändigt med all den markreservation för bostäder som görs i planen? Kommunen får gärna komplettera sina motiveringar även med ett resonemang kring detta.

Trafik

I översiktsplanen lyfts betydelsen av pendling och infrastruktur samt kommunens roll som pendlingskommun. En långsiktig strategi kring trafikfrågor är viktig för att samhället ska utvecklas hållbart. Översiktsplanen föreslår bland annat satsningar på gång- och cykelvägnät och pendelparkeringar, men den största förändringen är sannolikt föreslagen förbifart i Grästorp.

Det är bra om man kan få bort tung trafik genom Grästorp och på så sätt minimera olycksrisken. Att utgå från befintligt vägnät och förbättra det innebär man hushåller med mark, inte minst värdefull jordbruksmark, på ett bra sätt, men samtidigt innebär förslaget att ett antal bostäder i tätorten fortsatt kommer utsättas för buller och risker. Kommunen behöver därför utveckla motiveringen till föreslagen förbifart samt vilka alternativ man valt bort.¹¹ Tankar finns på att långsiktigt låta väg 47 gå utanför tätorten, men något exakt läge för sträckningen öster om tätorten pekas inte ut i planen.

Kulturmiljö

I översiktsplanen finns vissa hänvisningar till kommunens kulturmiljöprogram, men kopplingen kan bli tydligare. Länsstyrelsen föreslår att kulturmiljön och kulturlandskapet lyfts med

1:26 Motiveringar och resonemang rörande exploatering på jordbruksmark tydliggörs. Planhandlingen kompletteras med beräkningar som visar en uppskattning av antalet bostadshus som ryms inom respektive utbyggnadsområde. Både utbyggnadsinriktning A och B redovisas som alternativ för den långsiktiga planeringen i utställningshandlingen. Områdena minskar för att motsvara de långsiktiga behoven av bostäder.

1:27 Motiveringen till vald sträckning för omledning av tung trafik förbi Grästorps tätort kommer att utvecklas och alternativ som har diskuterats tidigare kommer att beskrivas mer utförligt. Trafikverkets arbete med en åtgärdsvalstudie kommer också beskrivas i planhandlingen.

1:28 Noteras. I avsnittet Regler och rekommendationer finns områden utpekade där särskild hänsyn ska tas vid nybyggnation i anslutning till eller inom de

¹¹ Trafikverket har genomfört en åtgärdsvalstudie efter samrådet av översiktsplanen (diarienummer 2015/77569)

ett eget stycke likt kommunen gjort med till exempel skogs/friluftsområden och odlingslandskapet. På så sätt tydliggörs också översiktsplanens konsekvenser för kulturmiljön. Bebyggelseinventeringen från 1987 och 1992 behöver uppdateras för att kunna ligga till grund för en medveten planering vad gäller den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, såväl i tätorten som i byarna och på landsbygden.

Beträffande Hunneberg finns, förutom enstaka kända fornlämningar, en del industrihistoriska lämningar. Båda platåbergen¹² har gemensam kulturhistorisk, såväl som förhistorisk betydelse. Det bör framgå av översiktsplanen. Det kan även innebära att vissa kulturlämningar skulle kunna bedömas som fornlämningar. Konsekvensbeskrivningen för Hunneberg behöver kompletteras med förslagets eventuella konsekvenser för kulturvärden på platsen.

De gamla vägstråkens kulturhistoriska betydelse bör också uppmärksammas i översiktsplanen.

2. Försvarsmakten, 2015-06-01

Allmänt

Grästorp kommun berörs av Såtenäs flottiljflygplats, vilken är av riksintresse för totalförsvaret. Det är framförallt uppförande av höga objekt som kan ge en påtaglig skada på riksintresset och en stor del av kommunen berörs av stoppområde för uppförande av höga objekt. Detta stoppområde innebär att utanför sammanhållen bebyggelse får höga objekt vars totalhöjd överstiger 20 meter ej uppföras. Inom sammanhållen bebyggelse får höga objekt vars totalhöjd överstiger 45 meter ej uppföras.

På kartbilaga som redovisar alla riksintressen inom Grästorps kommun saknas influensområdet för väderradarstationen i Vara som är ett riksintresse. För överskådlighet vore det bra om kommunen kunde redovisa all information som berör totalförsvarets riksintresse i denna del. Ett förslag till text följer i yttrandet.

Bygglovsbefriade åtgärder

Grästorps kommun bör förtydliga översiktsplanen till granskningsskede gällande reglerna för bygglovsbefriade åtgärder inom totalförsvarets influensområde. Vidare bör det infogas en upplysning om att reglerna för bygglovsbefrielse ej gäller inom Försvarsmaktens influensområde och att Försvarsmakten ska remitteras samtliga ärenden som avser någon typ av bygglovsbefriade åtgärder enligt 9 kap. § 4a-c (vilket 9 kap. § 4d redogör för då Såtenäs flottiljflygplats är ett flygplats av riksintresse).

¹² Halle- och Hunneberg.

befintliga kulturhistoriska värdena. De utpekade områdena är hämtade från kulturmiljöprogrammet från 1992. Avsnittet och kartan som beskriver landskapet kompletteras med ett stycke om kulturmiljö och kulturlandskap. Vägstråkens betydelse för kulturmiljön lyfts även fram i det sammanhanget. En uppdatering av det kulturmiljöhistoriska underlaget från 1992 bedöms inte ligga inom ramen för översiktsplanearbetet för denna gång.

1:29 De avsnitt som behandlar konsekvenser av en besöksanläggning på Hunneberg kompletteras med informationen.

2:1 Översiktsplanen kompletteras med en rekommendation för höga objekt inom det berörda området.

2:2 Influensområdet och stoppområdet för väderradarstationen i Vara läggs in på kartbilagan.

2:3 Texten kompletteras med information om regler för bygglovsbefriade åtgärder inom totalförsvarets influensområde.

Ombyggnad av väg 44

Gällande eventuell ombyggnation av väg 44 så förutsätter myndigheten att samordning sker mellan statliga myndigheter och att Trafikverket remitterar ärendet vid en eventuell ombyggnation av väg 44, då vägen är av intresse för Försvarsmaktens flygande förband och därför ej bör uppföras med mitträcken på utvalda delar.

Hänsyn till ovanstående gäller även vid planering av eventuella pendelparkeringar i anslutning till R44.

Dättern med strandängar

Influensområde för Sätenäs flottflygplats går in över Natura-2000 området med två utpekade naturreservat för Dättern. Det står inget i handlingen i nuläget om verksamheten som pågår på flygplatsen och dess nuvarande inverkan på Natura-2000 området. Bör kompletteras i handlingen då påverkan finns av pågående verksamhet samt framtida verksamhet.

3 Statens geotekniska institut (SGI), 2015-05-12

Med undantag av markerade grusförekomster saknas geo-information som underlag i planförutsättningarna. SGI menar att detta är en brist i underlaget och anser att det vore värdefullt med kompletteringar avseende beskrivning av de geotekniska förhållandena, rörande geotekniska risker för ras, skred och erosion samt eventuella restriktioner vid begränsad byggbarhet. Dessa bedömningar kan översiktligt göras med hjälp av geologiska och topografiska kartor.

Erosion, ras och skred är nämnda som riskfaktorer längs Nosan och Mjölån, men vi efterlyser en mer heltäckande analys i översiktsplanen, hur hänsyn tagits till geoförhållandena vid utformning av översiktsplanen och vid val av framtida markanvändning.

SGI rekommenderar att en strategi upprättas i samband med översiktsplanen kring hur geotekniska säkerhetsfrågor klarläggs i kommande detaljplanläggning eftersom detta kan vara styrande vid utbyggnad.

Strategin bör innehålla:

- Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättning avseende skred, ras, erosion och översvämning.
- Identifiering av områden där det krävs detaljerad geoteknisk utredning i kommande detaljplanearbete.

2:4 Handlingarna kompletteras med en rekommendation om att Försvaret ska samrådas med gällande ombyggnationer av väg 44. Då väg 44 är allmän väg kommer Trafikverket vara med i en sådan process.

2:5 Noteras. Natura 2000-områden är områden som ej är utpekade av Grästorps kommun. Kommunen föreslår inte heller någon förändrad mark- och vattenanvändning i de Natura 2000-områden som ligger inom kommunens gränser. Att Försvaret bedriver sin verksamhet som delvis sker över dessa områden noteras men bedöms inte påverka planens innehåll.

3:1 Noteras.

3:2 Noteras.

3:3 Noteras. Översiktsplanens rekommendationer kompletteras avseende geoteknik och skredrisker.

- Riktlinjer för eventuella restriktioner mht geotekniska förhållanden (markens byggbarhet).
- Översiktlig bedömning av hur klimatförändringen kan påverka de geotekniska riskerna.

En översiktlig bedömning av byggbarheten med hänsyn till ras, skred, erosion och översvämning, kan göras utifrån jordartskartan och den topografiska kartan.

Sammanfattningsvis har SGI inget att erinra mot förslaget till översiktsplan förutsatt att ovanstående beaktas.

4. Trafikverket, 2015-06-01

Trafikverket anser att samrådshandlingen på ett bra sätt beskriver de punkter som Trafikverket har att bevaka och har i övrigt inget att erinra i ärendet.

5. Svenska kraftnät, 2015-04-15

Svenska kraftnät inga synpunkter och har heller inte några ledningar i anslutning till aktuellt område.

Önskar ej medverka i det fortsatta remissförfarandet för aktuellt ärende, förutsatt att planområdet inte förändras.

6. Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen ser positivt på inriktningen att huvuddelen av framtida utbyggnad av bostäder, service och verksamheter i första hand ska ske genom förtätning inne i Grästorp vilket ger ett ökat underlag för kollektivtrafiken och förstärker Grästorps resecentrum som en viktig nod i det prioriterade stråket.

Västra Götalandsregionen bedömer att översiktsplanen ger goda möjligheter till ett hållbart resande, med en tydlig ambition att bygga ut pendelparkeringar och gång- och cykelvägar för bättre koppling från landsbygden till huvudorten och till kollektivtrafikens noder.

I den regionala infrastrukturplanen finns det medel avsatta för väg 47 och lämpliga åtgärder är under utredning. För att få en helt tillfredsställande lösning krävs dock ytterligare resurser utöver de nu tillgängliga.

Västra Götalandsregionen ser gärna att kommunerna tillsammans med Västra Götalandsregionen i ett tidigt skede diskuterar och arbetar med kollektivtrafik och samhällsbyggnadsfrågor i syfte att åstadkomma en attraktiv och konkurrenskraftig region.

3:4 Noteras. Generellt bedöms de största riskområdena för skred och ras finnas utmed de större åar, där det finns strandskyddsbestämmelser som i de flesta fall begränsar möjligheten att uppföra byggnader. I några fall (t.ex. förslaget LIS-område och inom tätorterna) är det av intresse att vidare studera de geotekniska förhållandena. En översyn görs av rekommendationerna så att detta belyses. En karta som på övergripande nivå visar jordarterna inom kommunen läggs också in i handlingen.

4:1 Noteras.

5:1 Noteras.

6:1 Noteras.

Politiska partier

7. Miljöpartiet i Grästorp, 2015-05-26

Miljöpartiet anser att översiktsplanen är väl genomtänkt med stor hänsyn tagen till cykelvägar. Miljöpartiet anser att frågan om ett förslag till förbifart för tung trafik mellan väg 44 och väg 47 måste ges högsta prioritet.

Beträffande områden för tätortsutveckling:

Miljöpartiet vill att område 6 absolut ska vara kvar som grönområde samt att område 3 endast får exploateras med yttersta försiktighet med fokus på att bibehålla skogsområdet och att öka tillgängligheten till skogsområdet för allmänheten.

Område C ser Miljöpartiet hellre som bostadsbebyggelse tack vare närhet till skola, centrum och rekreationsområde.

Kommentar

7:1 Noteras

7:2 Delar av område 6 kommer att vara kvar som grönområde.

7:3 Område 3 - Östebergs kulle tas bort från planförslaget inför utställningen på grund av att många Grästorpsbor ser området som värdefullt för närrekreation. Ett nytt område för bostäder föreslås istället vid den västra infarten till samhället, detta benämns i utställningshandlingen som "område 3".

7:4 Att område C i planen är utpekat som lämpligt för industri och inte bostäder beror på att omledningen av trafik via Östra vägen och väg 186 kommer att bilda en barriär för gående och cyklande. Trafikstråket kan komma att upplevas som en delning av samhället. Det är mer lämpligt att utnyttja markytan öster om trafikstråket till att placera verksamheter där. Verksamheterna kan medföra ökad trafik eller kan vara störande. Det är då olämpligt att boende placeras i direkt närhet till verksamheterna.

Grannkommuner

8. Lidköpings kommun, 2015-05-27

Lidköpings kommun instämmer i Grästorps kommuns vilja att förbättra kommunikationerna för att på så sätt bidra till att stärka regionens konkurrenskraft.

Det är viktigt att utveckla hållbara transporter genom att bl.a. elektrifiera Kinnekullebanan och öka möjligheterna till goda förbindelser med Grästorp, trestadsregionen och Göteborg genom att ett triangelspår anläggs vid Håkantorps.

Lidköping kommun kommer liksom Grästorps kommun verka för att sträckan av riksväg 44 mellan Grästorp och Lidköping åtgärdas.

9. Essunga kommun. 2015-05-20

Essunga kommun ser positivt på att utreda möjligheten till förbättringar av kollektivtrafiken mellan Grästorps och Essunga kommuner.

10. Vara kommun, 2015-05-12

Det är positivt att Grästorps kommun vill bevara och utveckla de goda kommunikationerna som ger boende i Grästorp tillgång till bra arbetsmöjligheter och innehållsrik fritid, framförallt väg 44/47.

Vara kommun motsätter sig byggnation av ett triangelspår i Håkantorps om inte trafikeringen mellan Lidköping - Vara säkerställs.

Väg 47 går inte mellan Trollhättan och Borås utan mellan Trollhättan och Oskarshamn. Väg 47 går genom Vara kommun och Vara kommun ställer sig positiva till förbifart Grästorp som förbättrar framkomligheten.

11. Trollhättans Stad, 2015-04-15

Kommer inte att yttra sig om samrådsförslaget för planen eftersom översiktsplanen inte berör Trollhättans kommun.

Kommentar

8:1 Inställningen noteras.

9:1 Noteras. Möjligheten till förbättrad kollektivtrafik mellan Grästorp och Essunga har utretts efter samrådet. Kommunen har valt att inte arbeta vidare med en möjlig linje mellan de båda orterna eftersom resandunderlaget bedöms vara för litet.

10:1 Frågan om trafikering till Vara är en regionfråga. Inställningen noteras.

10:2 Texten om väg 47 korrigeras.

11:1 Noteras.

Föreningar

12. Naturskyddsföreningen, 2015-05-28

Målbild och strategier

Service, fritid och infrastruktur

Naturskyddsföreningen ser mycket positivt på att bibehålla och utveckla rekreativmiljöerna längs Nossan, vid Hunneberg och vid Dättern samt att bygga ut cykelvägar till dessa. Dock efterfrågas planer på cykelväg även längs med den tungt trafikerade väg 44 mot Lidköping.

En väl utbyggd och fungerande kollektivtrafik är av yttersta vikt. Kommunen uppmuntras att föra en konstant dialog med Västtrafik, så att resecentrum i Grästorp samt hållplatserna i kommunen inte hoppas över till förmån för en snabbare resa mellan Trollhättan och Lidköping.

Tågtrafiken får inte heller glömmas av, då det via tåget till Herrljunga är mycket smidigt och snabbt att ta sig till exempelvis Stockholm från Grästorp.

Övergripande målbild

Naturskyddsföreningen ser mycket positivt på kommunens fortsatta arbete och mål att värna om jordbruksmarken, samt att fortsätta skydda och försvara de unika naturvärdena som Dättern med strandängar samt Hunneberg.

Naturskyddsföreningen vill dock påminna om värdet av tätortsnära skogar, som behövs för rekreation och som även kan och bör utgöra en viktig del i skolundervisningen. Då Grästorp återfinns på landsbygden bör naturen få närvara även i tätorten.

Planbeskrivningen

Planförslag / Område 10

Område 10 kan utgöra ett värdefullt komplement till de offentliga platser, parker och rekreativområden som finns i tätorten idag. Naturskyddsföreningen ser positivt på att underlätta för kommunens invånare att ta sig ut i naturen. Det är därför viktigt att beakta eventuella naturvärden innan bebyggelse sker.

Jordbruk och övergödning

Naturskyddsföreningen vill att kommunen driver frågan om ett ekologiskt hållbart jordbruk, i kommunen i allmänhet och i

Kommentar

12:1 En cykelväg längs väg 44 mot Lidköping bedöms inte som den gör så stor nytta att den kan motivera den stora investering som krävs.

12:2 Noteras. Inställningen att Grästorp ska vara en nod i kollektivtrafiksystemet är en av översiktsplanens utgångspunkter.

12:3 Noteras.

12:4 Noteras. Gällande grönstrukturen i tätorten är innebörden i planförslaget att det ska vara möjligt att det inom eller nära tätorten ska vara möjligt att uppleva flera olika slags park- och naturmiljöer.

12:4 Noteras.

12:4 Noteras.

närheten av Dättern i synnerhet, särskilt med tanke på övergödningens problematiken.

Naturskyddsföreningen vill uppmana kommunen att underlätta för, och hjälpa de boende på landsbygden att ställa om till kommunalt avlopp då de enskilda avloppen tär på området kring Dättern.

Avloppen på landsbygden är en punkt som Naturskyddsföreningen saknar i nya översiktsplanen. Har kommunen något mål angående dessa?

Skog- och friluftsområde Hunneberg

Naturskyddsföreningen Grästorp emotsätter sig en besöksanläggning på naturreservatet Hunneberg. En exploatering av berget skulle göra stor skada på dess unika naturvärden. Det häckar bland annat rödlistade arter i området. Föreningen vill att detta förslag tas bort ur översiktsplanen.

Vill kommunen öka tillgängligheten för kommunens invånare och andra att besöka berget, föreslås ett boende i anslutning till berget, samt kollektivtrafik som trafikerar sträckan till och från Hunneberg. På så sätt är ett miljövänligt resande till naturreservatet möjligt, och även boende utan tillgång till bil kan få njuta av den unika naturen och utsikten på platsen.

13. Föreningarna invid Grästorps kommuns vattentäkt i Ryda, 2015-05-29

Kan inte se att området är utmärkt på karta, vilket är konstigt. Föreningarna anser att kommunen inte har kommit med några konkreta svar på våra frågor. Det första gäller i första hand avloppsfrågan.

Eftersom kravet är att avloppen skall anslutas till kommunalt reningsverk så finns bara en möjlighet. Det är att gräva ledning till Helås i Vara Kommun. Vi kräver att det fattas beslut i frågan om hur och när detta skall ske.

Vi, föreningarna och närboende, menar att det vore rimligt om Grästorps kommun stod för kostnaden av grävning och ledning. Vara Kommun kommer att få sköta tillsynen och ta ut fastslagna avgifter.

Vi menar att det hastar med ett beslut i frågan då flera boende på vägen till Helås har ett krav på sig att ordna nya avloppsreningar. Flera står i startgroparna för att hitta alternativ och det vore bra om ett beslut, om hur det blir med ledning till Helås, blev klart.

12:5 Kommunen driver inte frågor om ekologiskt jordbruk. Det finns inte några praktiska möjligheter att politiskt styra markanvändningen i aspekten på vilket sätt jorden ska brukas. Däremot pekar översiktsplanen ut var jordbrukets intressen ska värderas högt i förhållande till andra anspråk.

12:6 Grästorps kommun håller på att ta fram en VA-plan med tillhörande policy för där frågor kring bland annat avlopp på landsbygden kommer att behandlas. I delar detta arbete berör översiktsplanen kommer det att inarbetas i planhandlingarna inför utställningen.

12:7 Se kommentar 1:10 under Länsstyrelsens yttrande.

13:1 Noteras, vattentäktsoområdet beskrivs under rubriken Mellankommunala frågor i del 1 och i del 2 under rubriken Teknisk försörjning. Här finns även en översiktlig karta. Detaljerat kartmaterial finns inte med i översiktsplanen.

13:1 Kommunstyrelsen i Grästorp har fattat beslut om att inte ersätta några boende eller de som bedriver verksamhet inom vattenskyddsområdet utöver de som kommunen är skyldig till enligt lag.

Enligt gällande lag är alla skyldiga att ha ett godkänt avlopp var det än ligger. Det krävs alltså att de berörda fastighetsägarna leder i bevis att vattenskyddsområdet innebär en dyrare lösning än vad som annars vore fallet. Därefter kan de komma in med en formell begäran om att Grästorps kommun ska ersätta fastighetsägarna för merkostnaden. Kommunen kommer sedan att låta jurister granska en sådan begäran och fatta beslut enligt deras rekommendationer.

14. Alvägens intresseförening, 2015-05-29

Vill inte att område 8 ska bebyggas. Anser att det blir väldigt tätt mellan tomterna och att de hus på Alvägen som gränsar till grönområdet får avsevärt mindre solljus.

15. Räddningstjänsten Västra Skaraborg, 2015-05-13

Har inget att erinra mot förslaget

Privatpersoner

16. Postnr: 46732, 2015-06-01

Ta inte bort skogen vid vårdcentralen. Det skulle minska värdet på våra hus och ta bort möjligheten för våra barn att leka där. Framförallt skulle det göra Grästorp väldigt fult. Det är närheten till skogen som gör att vi trivs så bra i Grästorp.

17. Postnr: 46735, 2015-06-01

Grästorp är fantastiskt med all skog och gröna oaser som bryter av i samhället.

Kan inte förstå förslaget att ta bort skogsområdet och att bygga hus mellan Österbergsväg/Bergsgatan/Rönnvägen. Det skulle b.l.a. innebära att det blir väldigt fult och rörigt samt att ett helt ekosystem med växtlighet, djur, svampar och bär som är så viktiga för miljön.

Räcker det inte med att ni glesat ur och minskat alla skogsområden och förstört Skrubbet?

18. Postnr: 46735, 2015-06-01

Ta inte bort skogen vid Vårdcentrum, där leker våra barn. Behåll alla härliga dungar som finns i kommunen och bygg husen på andra ställen! Ta inte bort det som gör Grästorp vackert.

19. Postnr: 46732, 2015-06-01

Rör inte de grönområden som finns runt omkring Österbergsväg. Vår vackra by bygger sin fina miljö på grönområden precis

14:1 Område 8 var en gång avsatt som en barriär mot jordbruksmarken, men fyller inte längre den funktionen. Området bedöms som lämpligt att bebygga och det finns fortfarande ett flertal grönytor i anslutning till bostadsområdet. För att tydliggöra planförslagets innebörd tas ett exempel på hur en bostadsutbyggnad inom område 8 kan komma att se ut tas fram inför utställning.

15:1 Noteras.

Kommentar

16:1 Område 3 - Östebergs kulle tas bort från planförslaget inför utställningen på grund av att många Grästorpsbor ser området som värdefullt för närrecreation. Ett möte anordnades av kommunen den 4 november där frågan diskuterades ytterligare som underlag för det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

17:1 Se kommentar under yttrande 16.

18:1 Se kommentar under yttrande 16.

19:1 Se kommentar under yttrande 16.

utanför knuten oavsett var eller vilken del av samhället vi bor vid. Skulle gärna se att ni satsar på bebyggelse vid Brännebacka området med t.ex. flerbostadshus, våningshus mm. Exploatera gärna området nära Nossan mer långsiktigt och lyft fram närheten till vattnet.

20. Postnr: 46730, 2015-06-01

Följande förslag avseende trafiksäkerhet och förslag som underlättar och uppmuntrar utevistelse är bra:

1. Förbindelse mellan norra delen av samhället och södra med hjälp av gång/cykeltunnel mellan Bengt Olovsgatan och Jon Jespersgatan. Gång/cykelväg mellan Viktorlundsgatan och Drottninggatan är också bra.

2. Om förslaget att skapa en badplats, utomhusscen och kanothyrning vid Nossan (område 10) kan skapas vore det fantastiskt.

3. Cykelväg till Tre älgar och cykelväg till Flakeberg.

4. Husbyggnation på nya områden i utkanten av samhället och enstaka tomter i de centrala delarna är också positivt för samhället (område 1, 2, 5, 14 samt 6, 11 och 12).

Följande förslag är dåliga i översiktsplanen:

Grästorp är ett platt samhälle med få variationer i höjd och med få trädbevuxna grönområden, som skapar variation i stadsbilden. Alla förslag som påverkar naturområden, som Österbergskulle, är enligt mig och många fler riktigt dåliga förslag.

Mitt i centrum kan människor vilja bo tätt, men i övrigt vill majoriteten känna att de bor på landet även om de bor i samhället.

21. Postnr: 46710, 2015-06-01

Tycker det vore väldigt tråkigt om t.ex. skogsdungen mellan Österbergsvägen och vårdcentrum försvann. Vi behöver ha våra grönområden kvar i samhället, det är härligt och en väldig tillgång att ha det precis utanför dörren.

22. Postnr: 46735, 2015-06-01

Förstår att man, för att utveckla kommunen behöver fler bostäder. Område 3 är dock ett skogsområde som bör bevaras men gallras och tas hand om. Där finns stor potential då det ligger högt och solen kommer åt de flesta tiderna på dygnet. Det är en skog med säregen karaktär som ligger relativt centralt. Ta inte bort de få skogsdungar som finns i samhället.

20:1 Punkterna 1 till 4, noteras.

20:2 Se kommentar under yttrande 16.

21:1 Se kommentar under yttrande 16.

22:1 Se kommentar under yttrande 16.

23. Postnr: 46740, 2015-06-01

Är starkt negativ till förslaget att tvinga tung trafik över Östra vägen i stället för Södergatan. Det löser inga problem utan bara flyttar dem.

Anser att området tidigare var en idyll, innan byggande av Östra vägen, industriområdet eller Axima, de klart mest miljöstörande verksamheter. Har blivit en kraftig ökning i bullernivå när man höjde hastighetsbegränsningen till 60 km/h, då den verkliga är runt 90 km/h. Så kan det inte fortsätta, vi måste också kunna ha en rimlig boendemiljö.

Är negativ till att kalla genomfarten via östra vägen för förbifart. Så vi som bor i östra Grästorp bor inte längre i Grästorp utan man åker förbi Grästorp där?

Vad händer med den riktiga förbifarten utanför samhället? Och vad händer om nu trafikverket satsar pengar på genomfarten. När kommer den riktiga förbifarten att byggas? (Lämpligen mellan väg 47 vid "Stig i diket" och väg 44 vid Guldsmeds-tomten).

Skulle nu tung trafik, under en period, ändå tvingas att åka via Östra vägen så måste man se till att få ner hastigheten i nivå med den nuvarande på Södergatan. Det måste till refuger som man måste svänga runt så att hastigheten sänks och att det går att ta sig över med cykel eller gående. Det krävs även bullervallar mot bostäderna eftersom trafikmängderna i så fall ökar kraftigt.

Yttrande hänvisar till situationen då man reparerade vägtrumman över Mjölån och all trafik drogs genom Grästorp. Det var ett inferno på Östra vägen med långa rader med långtradare i full landsvägsfart ca 90 km/h. Det gick nästan inte att ta sig över om man inte ville kliva ut framför en långtradare i full fart.

Bullernivån var öronbedövande, så kan vi inte ha det !

Vid samma tillfälle gick det betydligt lugnare till med betydligt lägre bullernivåer på Södergatan. Detta beror så klart på hastigheten som var tre gånger högre på östra vägen. Det är inte acceptabelt!

24. Postnr: 46731, 2015-06-01

Bad och båtar vid Nossan låter ju bra men utomhusscener finns det redan vid Konserthuset, Kulturhuset och Forshall, använd dom.

23:1 Utställningshandlingen justeras så att benämningen förbifart inte används. Istället beskrivs att tung trafik ska ledas om till väg 2561 och att denna ska skyltas om till väg 47. Den stora andelen tung trafik genom som i dagslägen passerar genom centrum (Södergatan) är inte lämpligt ur säkerhetssynpunkt. Det stora trafikflödet på Södergatan skapar dessutom en barriär i tätortens centrala delar och innebär begränsningar för centrumutvecklingen.

Under arbetet med översiktsplanen har avvägningar gällande olika alternativa sträckningar för förbifart eller omledning av tung trafik genomförts, se även punkt 1:27 i kommentaren till länsstyrelsens yttrande. En alternativ förbifart utanför samhället har bibehållits i planförslaget men ingen korridor har pekats ut för detta då denna lösning bedöms ligga långt framåt i tiden och att förbifarten i detta läge skulle gå över mark där det i denna översiktsplan inte föreslås några stora förändringar.

I Trafikverkets fortsatta planering av omskyllning och standardhöjning av väg 2561 kommer trafiksäkerhetshöjande åtgärder (exempelvis gångpassage, ITS-lösning i form av hastighetspåminnare) samt bullerdämpande åtgärder utredas.

24:1 Noteras. Användningen av det föreslagna området är inte läst av Översiktsplanen. Enligt översiktsplanens rekommendationer ska förändrad markanvändning prövas i detaljplan. I i en sådan prövning kan områdets slutliga användning få en mer detaljerad prövning.

25. Postnr: 46792, 2015-06-01

Tycker absolut att man ska bevara den skogsnatur som finns nära de bostadsområde som finns. Bevara skogen. Bygg på plan mark.

26. Postnr: 46795), 2015-06-01

Angående cykelvägen Grästorp-Flakeberg är det av största vikt för oss boende längs vägen att kommande cykelväg byggs längs med väg 47.

Detta för att enklare möjliggöra att barnen i området lätt kan ta sig fram på egen hand samt att cykelvägen med en sådan placering kommer att vara enklare ur vår familjs säkerhetssynpunkt, att cykelbanan förläggs på höger sida, alltså i trafikens riktning.

27. Postnr: 46791, 2015-06-01

Anser att det är positivt att det skrivs om att det ska tas stor hänsyn till åkermarkens betydelse.

Förtätad byggnation i samhället, även byggnader med fler plan är bra. Förtätning inom befintliga byar är bra.

Men enligt planförslaget ska mellan 15-35 ha god åkermark tas i anspråk för framtida bostadsbyggnation beroende på vilket förslag som väljs.

Av yttrandet framgår jordbruksmarkens betydelse idag och för framtiden samt hänvisar till en artikel som skriver om jordbruksmarken som en naturresurs.

Med den bakgrunden anser yttrande att det inte är rimligt att lägga 35 ha åkermark av hög klass som dessutom inte är långt ifrån flygets inflygningsstråk i en framtida reserv som förslag A visar. Ett sådant förslag lägger dessutom en död hand över området, medförande, investeringsstopp, lägre markpris och inga långsiktiga planeringar.

Varför har det byggts (småhus) i så liten omfattning i tätorten, under en lång period? Kan det ha att göra med att det som erbjuds bara är tomtmark på plan mark (åker). Om det inte finns attraktiva tomter, till exempel naturtomter, så är risken att folk bosätter sig på andra orter. Är det då smart att erbjuda fortsatt byggnation på stora flacka marker, söder om samhället, när det har tagit 25 år att få nuvarande tomter på intilliggande mark sålda.

Därför är det bra med kompletteringsområdena och förtätning inom byarna och de behöver vara fler för att skapa många alternativa platser och de behöver inte om de läggs på rätt ställen komma i konflikt med rekreatiomsområdena vilket var en av an-

25:1 Noteras. Se kommentar under yttrande 16.

26:1 Kommunen är medveten om att en cykelväg längs med väg 47 skulle gynna de boende runt denna. Den cykelväg som föreslås i översiktsplanen är en avvägning mellan vad som är rimligt ekonomiskt och vilken nytta som ges. En ytterligare översyn av cykelsträckningen görs inför utställningsskedet.

27:1 Kommunen kommer att föra en vidare dialog med den som yttrat sig i det eventuella genomförandet av framför allt de långsiktiga utbyggnadsinriktningarna.

27:2 På lång sikt föreslår planen att jordbruksmark i anslutning till tätorten kan vara möjligt att tas i anspråk för andra ändamål. En sådan utveckling är beroende av att markägaren önskar detta. En avvägning har gjorts mellan tätortens behov av att växa och vikten av att bibehålla jordbruksmark. I den gällande översiktsplanen från 1992 föreslås betydligt större delar av de jordbruksmarker som omger tätorten vara möjliga att utveckla för andra ändamål. Sett ur det perspektivet är samrådsförslaget betydligt mer återhållsamt angående hur mycket jordbruksmark som kan tas i anspråk för annan användning. För att kommunen på lång sikt ska ha handlingsfrihet och inte bli beroende av en enskild markägare ligger båda utbyggnadsinriktningarna A och B kvar men med mindre områdesavgränsningar än i samrådsförslaget. A och B byter också beteckning med varandra.

27:3 I planförslaget så trycks det på betydelsen av att kunna erbjuda flera olika slags boendeformer. Flera områden föreslås för detta. De områdena bör enligt planen också byggas ut innan någon jordbruksmark tas i anspråk för annan markanvändning.

ledningarna till att föreslå framtida utbyggnad på bra åkermark. Något av dessa alternativ bör vara med från början.

Det behöver inte uppstå några större konflikter mellan åkermark/skogsmark vs bostadsutbyggnad/rekreation om man planerar förnuftigt och med en tanke på den framtida globala försörjningssituationen.

Grästorps kommun som är känd sedan tidigare för framförhållning när det gäller god miljö mm, borde kunna aktivt visa och marknadsföra sig med att man har tänkt mycket och långsiktigt när det gäller framtidens försörjningsansvar både lokalt och globalt.

28. Boende nära område 8, 2015-05-29

Motsätter nybyggnad på parkområde 8.

- Vi har en gång valt tomt med anledning att det just var planerat parkområde i angränsning till tomten. Det var så vi ville bo.
- Anser att värdet på mitt hus i den nya tänkta stadsplanen sänks.
- Stor besvikelse om kommunen river upp den gamla stadsplanen.

28:1 Se kommentar under yttrande 14.

29. Sextiosju påskrifter från boenden i området, 2015-05-29

Motsätter sig ändrad markanvändning för område 3, Österbergskulle med följande motivering:

Österbergskulle är en oas för rekreation för de boende i närområdet. Områdets skogskaraktär ska bibehållas som kvalitet för oss boende.

Rönnvägen löper utmed ena sidan av området. Rönnvägen är en s.k. matargata, där trafik förs och ska framföras mellan Jon Jespersgatan och bostadsområdena belägna innanför. Österbergskulle som område, är en lunga som fångar och omsätter avgaserna som kommer från trafiken som framförs på Rönnvägen.

Österbergskulle skyddar och avskärmar från buller som härör från Rönnvägens matartrafik för de bostäder som i dag finns i anslutning till Österbergskulle.

Flertalet av de idag boende i närområdet till Österbergs kulle har valt att bygga eller köpa befintliga fastigheter på grund av områdets karaktär.

Österbergskulle och dess vegetation skall sparas i befintligt skick och ej utsättas för någon exploatering.

29:1 Se kommentar under yttrande 16.

30. Postnr: 46740, 2015-05-29

Vill framföra synpunkter gällande förbifart östra vägen och behovet av en cykelbana vid Storgatan.

Eftersom vi bor på Gjutaregatan 13, som ligger vid Östra vägen, motsätter vi oss ytterligare buller på den vägen. Anser att förbifarten ska gå via Industrigatan i Västölet. Det borde vara riktigare att Vägverket och Grästorps Kommun investerar i en hållbar permanent lösning, än att göra en halvmesyr som ingen boende utmed Östra vägen vill ha.

Om ändå Östra vägen skulle bli en förbifart, så MÅSTE det till ordentliga bullerdämpande åtgärder.

Vidare vill vi framföra behovet av en vettig cykelbana utmed Storgatan från centrum ut till Östra vägen. Barn (och även en del vuxna) väljer att cykla på trottoaren för att gatan upplevs som trång och otrygg. Tänk även på att det är många som cyklar ut till Ridklubben den vägen.

30:1 Se kommentar 1:27 under Länsstyrelsens yttrande och kommentar till yttrande nr 23. Gällande cykelbana längs Storgatan kommer en ytterligare översyn göras av hur cykelvägnätet i centrum är möjligt att komplettera inför utställningsskedet av översiktsplanen.

31. Postnr: 46732, 2015-05-28

Motsätter sig förslaget om ändrad markanvändning på område 3, Österbergskulle. Det skulle likna ett skrytbygge pga. de höga husen och störa utsikten mot kullen för grannarna.

Men det är en bra idé att göra parkområdet mer tillgängligt för allmänheten och den kan man ju börja med på en gång, eftersom det kallas parkområde. Dessa små lungor och oaser som skogsområdena innebär ger Grästorp en härlig karaktär. Och bör inte förstöras med byggnader.

Det finns en massa andra tomter att bygga på och närheten till vårdcentralen och affärer är inte så skriande, var man än bygger i Grästorp så stort är det inte.

31:1 Se kommentar under yttrande 16.

32. Blåmesen 1, 2015-05-28

Lämnar följande synpunkter på område 3:

Anser att det är en artfrämmande byggnation då det är ytterst märkligt att föreslå byggnation av höghus i Grästorp och dessutom på en av ortens högsta punkter. Det är ännu mer märkligt att föreslå byggnationen i ett område där det bara finns gammal villabebyggelse och unik skogsmiljö. Det är dessa områden som ger Grästorp den sköna karaktären och ekologiska touchen.

Den kraftigt påverkade boendemiljön ger mycket stora negativa konsekvenser för de intilliggande fastigheterna. Om förslaget blir verklighet kommer marknadsvärdet på de närmast liggande fastigheterna att sjunka med uppskattningsvis några hundratusen kr. Hur ser den ekonomiska kompensationen ut till

32:1 Se kommentar under yttrande 16.

dessa fastighetsägare? Om det inte utgår någon kompensation till fastighetsägarna är ett förverkligande av förslaget i våra ögon att betrakta som egenmäktigt förfarande med annans privata egendom.

Anser att boendekvaliteten kraftigt kommer att försämrats för dagens boende vid Österbergs kulle och konsekvensbeskrivningen saknar helt de nuvarande boendes perspektiv på förslagen.

Föreslår istället att planera in flerbostadshus i nyprojekterade områden så förutsättningarna är kända för de som vill bygga och bo där.

33. Postnr: 46732, 2015-05-28

Var först negativa till förslaget angående parkområde 3 Österbergskulle.

Har dock ändrat uppfattning och tror att det kan bli bra om man bygger 2-3 st höghus med 4-5 våningar i området som gränsar mot Rönnvägen. Det behöver finnas aktiva boendeformer i Grästorp så att man kan få antalet boende att växa i kommunen så skatteintäkter mm kan öka för att täcka kommunal service osv.

Tror att det kan vara bra att bjuda in boende i området tidigt i planeringsfasen för att skapa en referensgrupp hur området planeras och var höghusen lägges på området 3 efter Rönnvägen så ni minskar risk för överklagan vid framtida samrådsmöte osv.

Kan själv tänka sig att hyra/köpa en topplägenhet i höghuset om standarden är hög med stora inbyggda balkonger.

33:1 Synpunkten noteras. Se kommentar under yttrande 16.

34. Postnr: 46795, 2015-05-28

Är ägare av fastigheten Börjesgården utefter väg 47 och såg fram emot en cykelväg utefter 47an för att slippa använda bil i alla resor till och från fastigheten.

Tycker det är dåligt att cykelvägen nu är tänkt utefter järnvägsbanken. Den placeringen skapar begränsade möjligheter för övriga boende att använda cykelvägen då järnvägen hindrar oss att använda cykelvägen. Eller är det tänkt att bygga överbyggnader?

Cykelvägen skapar enbart tillgänglighet för boende i Flakeberg eller som markväg för lantbrukare utefter järnvägen. Är oerhört besvikna och hade förväntat oss en mycket bättre placering för att ha större tillgänglighet för flera innevanare. En cykelväg om endera sidan av 47an skulle vara betydligt bättre utifrån tankar om tillgänglighet, säkerhet och rekreation. Hur

34:1 Se kommentar under yttrande 26.

är tankarna för anslutning och säkerhet för barn som åker skolbuss?

Vi är beredda att släppa till markyta om det finns tankar om cykelväg söder om väg 47.

35. Postnr: 46794, 2015-05-27

Fick uppfattningen att alla i kommunen skulle få information om planen, via brev från kommunen. Vi har dock inte fått någon sådan information och kan därför inte uttala oss om planen. Har inte hört att någon i vår by fått brev från kommunen.

36. Postnr: 46730, 2015-05-26

Läser i översiktsplanen om cykelstråk och gång/cykelvägar, men på de kartor som presenteras kan man knappast prata om några "cykelstråk".

Yttrande anser att det verkar vara lite småpluttar av cykelvägar utslängda lite här och där helt utan något tänkt sammanhang. Finns det inte ett tillstymmelse till vision var det borde finnas cykelstråk?

37. Postnr: 46796, 2015-05-25

Delger i yttrandet information om Salstad och upplyser om att där finns ett kommunalt VA-system.

Angående transportinfrastrukturen (del 2 s. 16) borde det nämnas att RV 45 har byggts ut och att det numera är dubbelspår mellan Trollhättan och Göteborg.

Undrar ang. fiberbaserat stadsnät: kommer ett sådant till stånd i Salstad? (del 2 s.22).

Del 2 Naturmiljö och Friluftsliv visar på områden med riksintresse, Dättern med omgivning och Halle- och Hunneberg. Modernisering och rationalisering inom jordbruket har medfört att ett antal möjligheter att nå värdefulla områden för friluftsliv i dessa områden minskat eller försvunnit. Vägar och diken läggs igen för ett rationellt jordbruk vilket medför svårigheter för allmänheten att nå intressanta områden utan att beträda odlad mark. I planförslaget borde finnas utrymme för bevarande av tillträdesmöjlighet till dessa områden.

Det finns också behov av anslutande cykelväg längs RV 44 mot Trollhättan. Från Smärgels Kurva till Håsten är det ca 6 km som saknar möjlighet till separerad cykelväg.

Varför inte också en cykel/vandringsled längs foten av Hunneberg från Flo Klev till Vittene?

35:1 Bestämmelserna om Översiktsplan regleras av plan- och bygglagen 3 kap. Enligt 9 § ska kommunens medlemmar ges tillfälle att delta i samrådet. Annonsering om samrådet gjordes i den lokala tidningen NLT. Handlingarna har funnits tillgängliga på Kulturhuset, på Medborgarkontoret på Kommunens Hus samt på kommunens hemsida. Ett samrådsmöte med allmänheten hölls den 8 april i Grästorps konserthus. Som en del av Grästorps kulturvecka hölls det även ett föredrag den 5 maj i kulturhuset om hur orten vuxit fram, det mötet berörde också översiktsplanen.

36:1: Se kommentar under yttrande 26.

37:1 Informationen noteras och översiktsplanen kommer att kompletteras så att rätt fakta framgår.

37:2 Planhandlingen kompletteras med information om förbättrad väg 45 och dubbelspårig järnväg mellan Trollhättan och Göteborg under kapitlet Regional tillgänglighet i del 2.

37:3 För ett helhetsgrepp kring besöksnäringen och Halle- och Hunneberg se kommentar till länsstyrelsens yttrande 1:14. Det är dock så att översiktsplanen inte kan lösa frågor på detaljnivå gällande tillträde till Hunneberg. Att berget ska vara tillgängligt är något som planen tydligt framhåller.

37:4 Angående cykelväg längs med RV 44, se kommentar 12:1 under Naturskyddsforeningens yttrande.

37:5 Se kommentar 37:3

Generellt visar planen på lite utvecklingsmöjligheter på de kommunikationsmöjligheter som finns västerut mot de regionala centra som finns där. Är det fortsatt så att den tidigare administrativa gränsen, länsgränsen mot Älvsborgs län, utgör ett mentalt hinder? Med dagens moderna och förbättrade kommunikationer och slopad länsgräns finns betydande möjligheter.

38. Postnr: 46131 (2015-05-22)

Anser att är ett allvarligt fel att ersätta exempelvis skogsdungen vid Österbergskulle med höghus. Det som är attraktivt med Grästorp är att träd och grönska, skogsdungar och natur, finns som insprängda element i samhället och vid bostadsområden.

Har redan sett hur man röjt där det ska byggas hus vid Skubbet, och tycker det är synd, men också förståeligt. I mina ögon gör man dock bäst i att se träd som en reell resurs, och något som gör Grästorp attraktivt. Med träd kommer ju också fåglar, blommor, grönska och något att vila ögonen på som inte är husväggar. Visst behövs bostäder, men om man bygger bostäder på bekostnad av träd och natur så tar man bort en av de få saker som gör Grästorp konkurrenskraftigt.

Ifall detta något som kommer att fortsätta, skövlandet av träd och natur i samhället, så blir jag nog inte långvarig i kommunen.

39. Boende i Grästorp, 2015-05-20

Som ägare till fastigheten Grästorp 10:2 som i söder gränsar till befintligt villaområde ”Järvafältet” anser vi att det utgör ett lämpligt område för byggnation av bostadshus.

Området som är på ca ett hektar gränsar också i norr mot befintlig bebyggelse. Marken utgör inget större värde för jordbruksproduktion m.h.t. närheten av befintlig bebyggelse.

Gräns för bullerstörning från F7 Såtenäs är svår att bedöma i översiktsplanen men bör inte utgöra hinder då området redan är bebyggt.

Förslaget är att området markeras i översiktsplanen som lämpligt för bostäder.

40. Postnr: 46732, 2015-05-18

Tycker att det är helt orimligt att man kan tänka sig att bygga på Område 3 (skogen bakom vårdcentralen). Att också kunna tänka sig att de skall byggas med 4-5 våningar, kommer ju att förstöra hela bilden av Grästorp.

37:5 Grästorps kommun har flera mellankommunala samarbete med kommuner på båda sidor den gamla länsgränsen mot Älvsborg. Detta beskrivs under avsnittet Regionen i del 2 av samrådsförslaget.

38:1 Se kommentar under yttrande 16.

39:1 Kommunen gör bedömningen att det inte är lämpligt med någon samlad bebyggelse i området då området ligger längs med den föreslagna sträckningen för omledning av tung trafik förbi Grästorps tätort samt inom riksintresse för totalförsvaret med omgivningspåverkan, Såtenäs flottiljflygplats / Råda övningsflygplats.

40:1 Se kommentar under yttrande 16.

Det finns tomter bla. vid Nossan och även i anknäytning till den yttre regionen. Skogen har sin naturliga plats där, med djurliv och där leker även barnen i området.

Hoppas verkligen inte det kommer upp till mer diskussion för att bygga höghus i delta område och ska "lantliga Grästorp" överhuvudtaget ha höghus?

41. Postnr: 46730, 2015-05-13

Motsätter sig planerna att fylla igen branddammen och bygga parkeringsplats. Det finns redan många parkeringsplatser vid Järnvägs-gatan. Dammen är ett naturligt källflöde, som har cirkulerande vatten och bör tas till vara.

Det vore mycket trevligt om kommunen inhägnade och gjorde en park här och gjorde i ordning dammen med ankor. Gatstumpen borde stängas för genomfart av biltrafik. På så sätt skulle brandstationen med utryckningsfordon avskiljas från människor. Det är en farlig genomfart idag då många kör i båda riktningarna.

42. Postnr: 46730, 2015-05-13

Anser att en översiktsplan även borde omfatta träd. Härvidlag borde kommunen påverka även privata fastighetsägare.

Det är synd och skam att flera av de få vackra träd som finns i vårt samhälle fått sågas ned. En månghundraårig ek vid Autosalongen. En ståtlig frisk alm vid Nevatorhuset. Silverpopplar vid småskolan. Träd på marknadsberget och vid Sahlbergs cementgjuteri för att nämna några.

Kommunen borde ta sitt ansvar att inte såga ned friska träd på kommunens mark och gärna påverka privata markägare också.

43. Postnr: 46792, 2015-05-12

Framför önskemål om att Grästorp kommun upphäver rådande strandskydd inom vissa delar av sin fastighet (Tingsstaden). Det finns en liten sandhåla, damm, 100 m bort vilken enligt bedömning har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syfte och har låga naturvärden.

44. Postnr: 46730, 2015-05-11

Ang. Östra vägen som ska få ny sträckning. Först och främst vore det bättre om den fick helt ny sträckning längre österut som jag har hört att det från början var tänkt med den vägen. Men

41:1 Översiktsplanen föreslår ingen förändrad markanvändning gällande den gamla branddammen. Men området berörs däremot av detaljplaner som reglerar den nuvarande markanvändningen

42:1 Noteras. Grästorps översiktsplan kommer dock inte ta upp skydd för enskilda träd då frågan bedöms som alltför detaljerad och utanför översiktsplanens huvudsakliga syfte. Översiktsplanen ska på ett övergripande sätt redovisa hur kommunen avser att använda sina mark- och vattenområden.

43:1 Området är inte aktuellt som ett LIS-område. Ett upphävande av strandskydd prövas i det enskilda fallet av Länsstyrelsen och behandlas således inte i en översiktsplan. Man kan däremot ansöka om dispens från strandskyddet hos kommunen, vilket är aktuellt i detta fall.

44:1 Se kommentar till yttrande 23. Tankarna kring den detaljerade utformningen förs lämpligen vidare eller tas upp igen i direkt samband med Trafikverkets arbete med vägplan.

det förstår jag om budgeten inte medger, istället kunde man kanske uppföra bullerplank eller åtminstone en tät häck längs västra kanten på väg upp mot bron över järnvägen. Det hörs in till centrum när den tunga trafiken stånkar uppför där. Det mest ekonomiska vore nog att fortsätta den tujahäck som redan finns längs de tomter i början av backen och ända upp till bron!

45. Postnr: 46740, 2015-04-29

Tillåt husbyggen på tillgängliga gräsytor, men bygg inte vid Rönnvägen. Grästorp behöver de få skogspartier som finns. Det finns endast två små trädbevuxna områden i samhället, vid Rönnvägen och Aspvägen.

45:1 Se kommentar under yttrande 16.

46. Postnr: 46730, 2015-04-29

Om man vill bo "förtätat" bosätter man sig väl i en stad? Bor man i ett samhälle vill man ha lite fri sikt.

46:1 Noteras.

47. Postnr: 46735, 2015-04-22

Tycker att "tyck till om översiktsplanen" borde ligga på första sidan på Grästorp kommuns hemsida.

47:1 Noteras.

Anser att det är bra med cykelbanor och husbyggen på tomma tomtplättar men att det är en vansinnig idé med hus på Österbergskulle.

47:2 Se kommentar under yttrande 16.

48. Postnr: 46792, 2015-04-20

Boende i kommunen, utanför Tengene kyrka mot Nossebro, vill extremt gärna kunna cykla med våra barn till alla de aktiviteter som Grästorp har att erbjuda. Vore underbart om barn som är lite större t.o.m. kunde cykla själva. I nuläget finns det vad jag förstår inga planer på att fortsätta cykelvägen åt Nossebrohållet, vilket innebär att vi är beroende av bil. Att cykla de tre km som vi har till kyrkan där cykelvägen börjar, är omöjligt med barn. Bilisterna kör fort.

48:1 Noteras. Det är en avvägning mellan den allmänna nyttan och hur mycket det kostar ekonomiskt att anlägga en GC-väg som ligger bakom att GC-vägen från söder inte sträcker sig längre än till Tengene.

49. Markägare i Tengene, 2015-06-08

Yrkar att markområden tillhörande Tengenedstorp 4:1, Olof Månsgården strykes ur planförslaget såsom varande aktuell för kommande byggnation. Det avser de områden som på planens

karta markerats 1,2,3 och 5. Det är inte aktuellt för mig att avyttra eller sälja mark.

Som upplysning vill jag även nämna att i område 2, 3 och 5 går nuvarande rikskabeln för tele, samt även starkströmskabel och fiber berörs.

Undrar avslutningsvis hur kommunen har det med medborgardialog?

Eftersom jag äger mark som ses som lämplig för nybyggnation förväntar jag mig att få personlig information för ställningstagande innan det bara direkt läggs in i ett planförslag utan min vetskap. Jag är ingen brukare av internet och tycker att medborgardialog inte bara kan genomföras via detta media. Fick av en ren tillfällighet efter sista svarstid, reda på att förslag till ny översiktsplan varit ute på internet.

49:1 Kommunen kommer att föra en vidare dialog med markägaren. I ett möte den 5 oktober 2015 gavs flera boende i Tengene möjlighet att ytterligare kommentera planförslaget och komma med mer kunskap gällande var det är lämpligt att förlägga bebyggelse. En kontaktperson utsågs för vidare dialog. Planförslaget justeras i enlighet med vad som framfördes på mötet och flera områden för komplettering tas bort. Kommunen avser inte att tvinga igenom några förändringar gällande pågående markanvändning. Däremot kan översiktsplanen visa på möjligheter som markägare kan ta till vara på.

Grästorps kommun
